



คำประกาศเกียรติคุณ

นางอังคนางค์ ศิริมณี

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หมอลำ-ลำเพลิน) พุทธศักราช ๒๕๖๘

นางอังคนางค์ ศิริมณี หรือ หมอลำอังคนางค์ คุณไชย เกิดวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดอุบลราชธานี (ปัจจุบันคือจังหวัดอำนาจเจริญ) ปัจจุบันอายุ ๗๐ ปี สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านโคกสารเทิง อำเภอขามเฒ่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ และสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอขามเฒ่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒

นางอังคนางค์ มีใจรักในเสียงพิน เสียงแคน ประกอบกับความใฝ่ฝันอยากเป็นหมอลำ หลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ บิดาได้ไปฝากเรียนหมอลำกับสำนักงานหมอลำของอาจารย์ทองลือ แสนทวีสุข และอาจารย์ฉวีวรรณ ดำเนิน ศิลปินแห่งชาติ จากนั้นได้ไปเรียนหมอลำต่อกับอาจารย์อำพร และอาจารย์ยูโร สง่าจิตร เมื่อเรียนได้ประมาณ ๒ ปี อาจารย์จึงได้ตั้งคณะหมอลำเรื่องต่อกลอน “คณะอุบลพัฒนา” โดยนางอังคนางค์ ได้เริ่มแสดงเป็นครั้งแรก จากการพัฒนาฝึกฝนตนเอง ประกอบกับการแสดงเป็นที่ชื่นชอบและน้ำเสียงอันไพเราะ จึงได้ก้าวขึ้นมาเป็นนางเอกประจำคณะ และเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ นางอังคนางค์ รับบทแสดงนำเรื่อง “นางนกระยางขาว” กับ “ท้าวท่ากาดำ” ซึ่งเข้าประกวดหมอลำเรื่องต่อกลอนแห่งประเทศไทย และได้รับรางวัลชนะเลิศ ชื่อเสียงของนางอังคนางค์จึงเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น ทั้งนักจัดรายการวิทยุ และผู้กำกับภาพยนตร์ แต่จุดเปลี่ยนชีวิตที่ทำให้ นางอังคนางค์เป็นที่รู้จักของแฟนเพลงไทยลูกทุ่งทั่วประเทศ คือการร้องเพลง “สาวอุบลอรัก” และ “พี่จำหลับตาไว้” นอกจากนี้ ยังมีการแสดงร่วมกับหมอลำที่มีชื่อเสียง อาทิ ป.ฉลาดน้อย ส่งเสริม บานเย็น รากแก่น ปริศนา วงศ์ศิริ รวมทั้งผลงานเดี่ยว ทั้งประเภทหมอลำและเพลงไทยลูกทุ่ง อีกทั้งยังได้รับเชิญให้ไปแสดงและบันทึกเสียงในโอกาสสำคัญต่าง ๆ อีกด้วย

ตลอดระยะเวลาเกือบ ๖๐ ปี ที่นางอังคนางค์ ก้าวเข้าสู่ไทยลูกทุ่งหมอลำ ได้ทุ่มเทสร้างผลงานการแสดงศิลปะพื้นบ้านไม่ว่าจะเป็นละครหมอลำทางโทรทัศน์ ลำทางสั้น ลำทางยาว ลำต่อกลอน ลำเซิ้ง ลำเพลิน ลำพญา ลำตังหวาย ลำเต้ย ลำคอนสวรรค์ ลำภูไท โดยได้สร้างผลงานการแสดงไม่ว่าจะเป็นทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ การแสดงหน้าเวที การเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง และการเดินทางไปเผยแพร่ผลงานการแสดงศิลปะพื้นบ้านด้านหมอลำเรื่องต่อกลอนและร้องเพลงไทยลูกทุ่งอีสานในประเทศต่าง ๆ กว่า ๑๐ ประเทศ รวมถึงการถ่ายทอดให้กับเยาวชนรุ่นหลังที่สนใจได้มาศึกษาเรียนรู้ เป็นวิทยากรตามสถาบันต่าง ๆ ทำให้นางอังคนางค์ได้รับรางวัลและเกียรติคุณมากมาย อาทิ ได้รับประกาศเชิดชูเกียรติเป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๖ ด้านศิลปกรรม (หมอลำ) จากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้รับรางวัลศิลปินมรดกอีสาน จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ และได้รับรางวัลส่งเสริมและเชิดชูเกียรติบุคคลดีเด่น ประเภทบุคคลดีเด่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาขาทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (รางวัลพระราชทานรางวัลพระธาตุนาคุณทองคำ) โดยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๐

ปัจจุบัน นางอังคนางค์ยังคงเดินสายทำการแสดงศิลปะพื้นบ้านอีสานทั่วประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปะการแสดงพื้นบ้านด้านหมอลำและเพลงไทยลูกทุ่งอีสาน โดยตั้งปณิธานว่า “จะอุทิศชีวิตเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการแสดงศิลปะพื้นบ้านไทยลูกทุ่งหมอลำ ให้เหลือไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม การแสดงพื้นบ้านให้กับประชาชนและอนุชนรุ่นหลังสืบไป”

นางอังคนางค์ ศิริมณี จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หมอลำ-ลำเพลิน) พุทธศักราช ๒๕๖๘